

*Крижановська В.В., ст. гр. ФКфеС-14-1
Науковий керівник:
Ас. каф. ЕАіФ Горяча О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ВПЛИВ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ НА БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ

Банківська система посідає чільне місце в економічному розвитку кожної держави. Ефективно організована банківська система є запорукою сталого економічного зростання. Відповідно до ст. 4 Закону України «Про банки і банківську діяльність» [1], банківська система складається з Національного банку України та інших банків, а також філій іноземних банків, що створені і діють на території України. За період з 2000 по 2012 р.р. частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків України зросла у 3 рази та наразі складає 39,5%, що зумовлює актуальність дослідження впливу іноземного капіталу на функціонування банківської системи країни. Варто зазначити, що найактивнішими інвесторами у банківському бізнесі є представники РФ, на другому місці - Австрії, а далі Італії, Франції, Угорщини, Швеції, Німеччини, що свідчить про особливу зацікавленість у контролі над українським банківським бізнесом іноземних держав. [2]

Присутність на банківському ринку України іноземного капіталу має подекуди позитивний вплив, а саме: 1) наявність сучасних банківських технологій, що дозволяє збільшити перелік банківських послуг; 2) наявність методів менеджменту та маркетингу перевічених на ринках, що розвиваються; 3) використання механізмів контролю за позиками та досвід подолання на практиці криз різних типів; 4) висока надійність, що ґрунтується на потужних фінансових ресурсах і тривалій історії існування материнських банків; 5) можливість позичати кошти під менші відсотки; 6) кваліфікований супровід клієнтів при виході на міжнародні фінансові ринки.

Проте, поряд з позитивним впливом іноземного капіталу на вітчизняну банківську систему існує ще й негативний: 1) зростання залежності економіки від ефективної роботи інвесторів; 2) додаткові ризики, які може спричинити діяльність філій банків з іноземним капіталом, серед основних – ризик банкрутства материнського банку, загострення соціальних, економічних і політичних ризиків; 3) зростання політичної залежності країни від іноземців; 4) ризик неконтрольованого відтоку капіталу з країни. Іноземні банки можуть завдяки конкурентним перевагам “відібрати” найбільш прибуткові вітчизняні ринки та клієнтів, залишаючи місцевим банкам обслуговувати більш ризикових клієнтів, збільшуючи загальний рівень ризиків їх портфелів. [3]

Таким чином, можна констатувати неоднозначність впливу іноземного капіталу на українську банківську систему: інвестиції необхідні і є вигідними з точки зору надходжень додаткових фінансових ресурсів, підтримки конкуренції між банками, впровадження нових банківських технологій та продуктів, однак присутність іноземного капіталу у банківській системі має відповідати стратегічним цілям країни, оскільки за неконтрольованого та нерегульованого притоку іноземного капіталу існує небезпека втрати країною економічної незалежності. Тому, доцільно було б розробити довгострокову концепцію розвитку банківської системи України та встановити квоту присутності іноземного капіталу на законодавчому рівні, що позбавить іноземних інвесторів можливості контролювати певну частку кредитного ринку країни, диктувати свої інтереси та суттєво впливати на банківську систему.

Список літератури:

1. Закон України "Про банки і банківську діяльність" від 07.12.2000 р., № 2121-III / Офіційний сайт ВР України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.rada.gov.ua>. – Назва з домашньої сторінки Інтернету
2. Топчій Ю.В. Вплив іноземного капіталу на розвиток банківської системи України / Ю.В. Топчій // Формування ринкових відносин в Україні — 2011 - № 9 (124) — С.48-51
3. Романик О.Р. Вплив іноземного капіталу на вітчизняну банківську систему/ О.Р. Романик // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: Збірник наукових праць – 2013 - Випуск 37 - С.344-349